

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA PRO POSLANECKOU SNĚMOVNU

Vláda v souladu s čl. 5 a 6 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění ústavního zákona č. 300/2000 Sb. (dále jen „ústavní zákon o bezpečnosti ČR“), vyhlásila usnesením vlády č. 957 ze dne 30. září 2020 nouzový stav pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru /označovaný jako SARS CoV-2/ na území České republiky na dobu od 00:00 hodin dne 5. října 2020 na dobu 30 dnů.

O vyhlášení nouzového stavu předseda vlády neprodleně informoval Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky (dále jen „Poslanecká sněmovna“) podle čl. 5 odst. 4 ústavního zákona o bezpečnosti ČR.

Podle čl. 6 odst. 2 ústavního zákona o bezpečnosti ČR se nouzový stav může vyhlásit nejdéle na dobu 30 dnů. Uvedená doba se může prodloužit jen po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny.

Dne 27. října 2020 vláda svým usnesením č. 1104 požádala Poslaneckou sněmovnu o vyslovení souhlasu s prodloužením doby nouzového stavu do 3. prosince 2020.

Dne 30. října 2020 Poslanecká sněmovna svým usnesením č. 1326 vyslovila souhlas s prodloužením nouzového stavu do 20. listopadu 2020. Ještě téhož dne vláda svým usnesením č. 1108 prodloužila nouzový stav do 20. listopadu 2020.

Dne 16. listopadu 2020 vláda svým usnesením č. 1182 požádala Poslaneckou sněmovnu o vyslovení souhlasu s prodloužením doby nouzového stavu do 20. prosince 2020.

Dne 19. listopadu 2020 Poslanecká sněmovna svým usnesením č. 1353 vyslovila souhlas s prodloužením nouzového stavu do 12. prosince 2020. Dne 20. listopadu 2020 vláda svým usnesením č. 1195 prodloužila nouzový stav do 12. prosince 2020.

Dne 7. prosince 2020 vláda svým usnesením č. 1285 požádala Poslaneckou sněmovnu o vyslovení souhlasu s prodloužením doby nouzového stavu do 11. ledna 2021.

Dne 9. prosince 2020 Poslanecká sněmovna svým usnesením č. 1409 vyslovila souhlas s prodloužením nouzového stavu do 23. prosince 2020. Dne 10. prosince 2020 vláda svým usnesením č. 1294 prodloužila nouzový stav do 23. prosince 2020.

Dne 17. prosince 2020 vláda svým usnesením č. 1339 požádala Poslaneckou sněmovnu o vyslovení souhlasu s prodloužením doby nouzového stavu do 22. ledna 2021.

Dne 22. prosince 2020 Poslanecká sněmovna svým usnesením č. 1443 vyslovila souhlas s prodloužením nouzového stavu do 22. ledna 2021. Dne 23. prosince 2020 vláda svým usnesením č. 1373 prodloužila nouzový stav do 22. ledna 2021.

Vláda ČR v rámci aktuální situace vyhodnotila, že i nadále jsou naplněny podmínky pro vyhlášení nouzového stavu podle čl. 5 ústavního zákona o bezpečnosti ČR. Česká republika je nadále ve stavu nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožuje životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost.

Epidemiologická situace ve výskytu onemocnění COVID-19 na území ČR je i na nadále nepříznivá, převládá komunitní přenos a riziko dalšího šíření onemocnění je stále velmi vysoké. Hodnoty posledních dnů ukazují na postupné zpomalování šíření onemocnění v populaci, které lze navázat na přijatá opatření a s tím související omezení rizikových kontaktů a také na plošné antigenní testování, díky kterému se podařilo zachytit mj. i vysoký počet asymptomatických případů a tím snížit celkovou virovou nálož v populaci, jelikož asymptomatické případy představují vysoké riziko možného přenosu v populaci. Avšak klíčové pro další vývoj je, aby tento pozitivní trend poklesu počtů pokračoval i v následných dnech a týdnech, z tohoto důvodu je nutné zachování příslušných opatření omezujících rizikové kontakty na nezbytné minimum a dodržování současných nastavených protiepidemických opatření a v neposlední řadě také i antigenního testování a celkově vysokého objemu prováděných testů.

Současné denní počty nově diagnostikovaných případů jsou ve srovnání s minulým týdnem výrazněji nižší, v průměru o několik tisíc případů, avšak nutno připomenout, že předchozí týden byl „rekordní“, dvakrát byla překročena hranice 17 tisíc případů a sedmidenní průměr se blížil výrazně hranici 13 tisíc případů. Aktuální denní průměrná hodnota se blíží 8 000 případů (8 269), což i přesto, že se jedná o hodnotu výrazně nižší, tak je to stále velmi výrazná hodnota zejména s ohledem na vysoké záchyty v skupině seniorů.

A právě skupina seniorů je nejvíce ohroženou skupinou. V této věkové kategorii i nadále pozorujeme výrazný počet nově diagnostikovaných případů. I když jejich počet stejně jako celkové počty v posledních dnech mírně klesá, stále se pohybujeme v podílu z denních počtů okolo 19 až 20 %. To je v absolutních číslech okolo 1 500 případů denně (průměrná hodnota za 7 dní : 1 544), tj. stále vysoce riziková hodnota, neboť se jedná velmi často o osoby, které trpí více chronickými onemocněními zároveň, což znamená vyšší pravděpodobnost hospitalizace v následujícím období a těžší průběh onemocnění (cca 30 %).

Co se týče posouzení epidemiologické situace v jednotlivých krajích, tak aktuálně je v počtu případů situace nepříznivá zejména v Moravskoslezském kraji, kde je průměrně diagnostikováno téměř 1 100 případů denně. I přes kontinuální pokles během posledních dnů se jedná o stále velmi vysoké číslo s vysoce rizikovým potenciálem, zejména s ohledem na počty případů ve skupině seniorů. Denní průměr v této rizikové skupině v Moravskoslezském kraji činí 230 případů (průměrná hodnota za 7 dní). Více než 1 000 případů v průměru denně je i nadále hlášeno ve Středočeském kraji. Mezi dalšími regiony s výraznějším výskytem (více než 750) jsou Jihomoravský kraj, Hlavní město Praha a Královéhradecký kraj, který je navíc nejvíce zasaženým regionem v přepočtu případů na 100 tisíc obyvatel. V ostatních krajích se denní průměry pohybují v počtech mezi 400–500 případy denně.

Při pohledu na aktuální dynamiku šíření a prediktivní scénáře vývoje i přes pravděpodobný další pokles případů, nelze pro nejbližší dny a až týdny očekávat takové zlepšení, kdybychom zaznamenávali denně stovky případů. I v dalších dnech lze očekávat vysoké denní počty nově diagnostikovaných případů onemocnění COVID-19, tj. denně tisíce případů (pracovní dny), jelikož onemocnění stále výrazně prostupuje populací (komunitní šíření).

Věková struktura případů je nadále totožná, z větší části jsou případy zaznamenávány u mladší a střední generace. Podíl počtu případů ve věkové skupině 6 až 15 let je stále aktuálně okolo 7 % z celku.

Objem prováděných testů je stále vysoký. Za uplynulých 7 dní je evidováno přes 190 000 provedených PCR testů, celkem od začátku testování je to přes 4 200 000 PCR testů. V rámci antigenního testování bylo za posledních 7 dní provedeno více než 160 000 Ag testů. Celkem od zahájení testování je to již více než 1 200 000 Ag testů. Vysoce důležité je zachovat stále vysoký objem testů i pro následné období.

Počty hospitalizací jsou nadále v pásmu, které zásadním způsobem ovlivňuje kvalitu poskytování zdravotní péče, jak pro COVID-19, tak pro pacienty s ostatními diagnózami. Obsazení nemocnic v ČR je na hranici možností systému, dochází ke snižování obvyklých organizačních, ošetrovatelských nebo diagnosticko-léčebných standardů, nejenom to – zásadním způsobem je omezena běžná péče s možnými dlouhodobými dopady na zdravotní stav populace. Pro zahájení obnovení běžné péče v ČR je nutno snížit počet hospitalizovaných pacientů s COVID-19 aspoň na 3000, což bude vyžadovat nadále snižování výskytu onemocnění COVID-19 v populaci zvažovanými opatřeními ještě po dobu minimálně v řádu 3 až 4 týdnů.

Vzhledem k stále poměrně nepříznivé dynamice vývoje v seniorské skupině obyvatel, lze očekávat vyšší počet nových příjmů i průběhu příštího týdne, poté by měla čísla hospitalizací klesat, jelikož by měla být vyvažována vyšším množstvím propouštěných pacientů, ale vzhledem k vysokému počtu případů v seniorské skupině, se bude jednat o pokles velmi pozvolný. Počet pacientů vyžadující intenzivní péči stagnuje, v posledních dnech kolísá mezi hodnotami 1 110 až 1 150, aktuálně to je 1 117 (k 16.1.2021). Stagnace je také pozorována u počtu pacientů vyžadujících vysoce intenzivní péči (UPV + ECMO: 553 + 15 pacientů). Počet pacientů vyžadujících tuto péči se tak stále pohybuje ve vysokých hodnotách (důsledek vysokého počtu nově nakažených potenciálně zranitelných skupin pacientů). Podle prediktivních modelů by tyto hodnoty měly však také začít klesat v návaznost na celkové zpomalení šíření onemocnění v populaci.

Důvodem pro výše zmíněný očekávaný scénář vývoje počtu hospitalizací je prioritně stále, i přes současný pokles, vysoký počet případů v seniorské skupině, ze kterých je generován nejvyšší počet hospitalizací. Naprostá většina hospitalizovaných s těžkým průběhem nemoci jsou lidé v seniorském věku, u nově přijímaných pacientů je průměrný věk vyšší než 70 let.

I přes zmíněný celkový pokles hospitalizací a stagnaci počtů pacientů na JIP je zátěž nemocnic je stále velmi vysoká, zejména v menších krajích, kde jsou současné kapacity výrazněji omezeny a dochází k vyššímu tlaku na kapacity lůžkové a intenzivní péče, a to nejen z příčiny nedostatku lůžek, ale také i z důvodu nedostatečných personálních kapacit. Výrazně je co do počtu hospitalizací postihnout zejména Moravskoslezský kraj, kde je hospitalizováno přes 900 pacientů. Avšak postiženy jsou i ostatní kraje, kde i přes nižší celkové počty je situace stále nepříznivá.

Základem pro zachování současného pozitivního vývoje, tj. dalšího zpomalování epidemie a celkového poklesu případů, tj. opětovnému nárůstu případů nově diagnostikovaných případů, je klíčové dodržování pravidel 3R, tedy nošení roušek, pravidelné mytí rukou a dodržování dostatečných rozestupů a omezení rizikových kontaktů na nezbytné minimum.

Vzhledem k nepříznivé epidemiologické situaci v České republice přistoupila vláda ČR k dalším plošným opatřením s účinností od 27. prosince 2020. Tato opatření spočívají v omezeních odpovídajících stupni 5 Protiepidemických opatření (PES):

- povinnost nosit ochranné prostředky dýchacích cest ve stanovených případech,
- pobyt na veřejně přístupných místech nejvýše v počtu 2 osob, v případě svateb, uzavírání registrovaného partnerství a pohřbů limit 15 osob,
- noční zákaz vycházení mezi 21:00 hod. až 5:00 hod., omezení volného pohybu mezi 5:00 hod. a 21:00 hod.,
- zákaz návštěv ve zdravotnických zařízeních a v pobytových sociálních službách s výjimkami,
- omezení činnosti orgánů veřejné moci a správních úřadů,
- omezení činnosti škol,
- sportovní soutěže bez přítomnosti diváků, omezení rekreačních sportů,
- kulturní akce bez diváků,
- muzea a galerie, hrady, zámky a další památky uzavřeny,
- zákaz maloobchodního prodeje zboží a prodeje a poskytování služeb s výjimkami,
- omezení prodeje na tržištích, v tržnicích a v mobilních provozovnách,
- zákaz poskytování ubytovacích služeb s výjimkami,
- uzavření vnitřních sportovišť, bazénů a wellness zařízení,
- uzavření kasin a heren,
- zákaz přítomnosti veřejnosti v provozovnách stravovacích služeb.

Tato krizová opatření jsou v situaci neexistence léku a v době, kdy očkování vakcínou je teprve v úvodní fázi, klíčovým prostředkem boje s šířením epidemie onemocnění COVID-19.

Vzhledem k tomu, že krizová opatření podle krizového zákona smí vláda vydávat jen v době nouzového stavu, který končí dne 22. ledna 2021, je nezbytné, aby vláda požádala Poslaneckou sněmovnu o souhlas s prodloužením nouzového stavu, jak to předpokládá čl. 6 odst. 2 ústavního zákona o bezpečnosti ČR. Vláda ČR navrhuje prodloužení nouzového stavu do 21. února 2021.

Popis aktuální epidemiologické situace je uveden v příloze.